

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

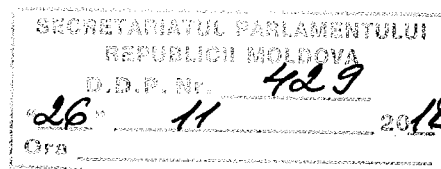
Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl.

Anexe:

1. Proiectul de lege (4 file);
2. Nota informativă (2 file).

 Valentina BULIGA
Deputat în Parlament

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. - Legea nr.909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl (republicată: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 80-82, art. nr.413), se modifică după cum urmează:

1. la Articolul 8, alineatul șase se expune în următoarea redacție:

„Eliberarea legitimațiilor și a insinelor se efectuează de către intermediul organelor administrativ-militare. Persoanele oficiale poartă răspundere pentru încălcarea modului și a regulilor de întocmire și eliberare a legitimațiilor și insinelor sus-numite în conformitate cu legislația în vigoare.”.

2. La articolul 16:

1) alineatul unu, textul „, dar nu mai puțin de 65 lei pentru fiecare membru al familiei” se exclude;

2) se completează cu două alineate noi, cu următorul cuprins:

„La dorința solicitantului, pensia în cazul pierderii întreținătorului, în situațiile în care întreținătorul era beneficiar de pensie pentru limită de vîrstă sau de pensie de dizabilitate, stabilite în condițiile prezentei legi, se stabilește în mărime de 50% pentru fiecare urmaș din pensia pentru limită de vîrstă sau din pensia de dizabilitate aflată în plată sau actualizată.

În cazul copiilor rămași fără ocrotire părintească în urma decesului ambilor părinți care și-au stabilit pensia conform prezentei legi, cuantumul pensiei în cazul pierderii întreținătorului reprezintă însumarea pensiilor respective, calculate după fiecare părinte.”.

3. Se completează cu articolele 16¹ - 16² cu următorul cuprins:

„**Articolul 16¹.** Dreptul de opțiune

(1) Persoanele care au concomitent dreptul la diferite pensii conform legislației naționale, li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor.

(2) Pensionarului în drept să obțină o altă categorie de pensie i se acordă această pensie de la data depunerii cererii și documentelor necesare.”.

Articolul 16². Termenele de acordare a dreptului la pensie

Termenele de acordare a drepturilor la pensie în funcție de categoria pensiei solicitate sînt stabilite la art. 32 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998.”.

4. La articolul 18, alineatul patru cuvintele „două salarii medii lunare pe republică pe anul precedent anului intrării în vigoare a prezentei legi” se substituie cu cuvintele „un salariu minim pe țară la data stabilirii pensiei.”.

5. Se completează cu articolele 21³ – 21¹⁰, cu următorul cuprins:

„**Articolul 21³.** Organele care efectuează stabilirea
și plata pensiilor

(1) Pensiile se stabilesc și se plătesc de către organele de asigurări sociale.

(2) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de cotizare și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Articolul 21⁴. Solicitarea pensiei

(1) Pensia se acordă la cererea persoanei care a obținut dreptul la pensie, a tutorelui (curatorului) acesteia.

(2) Cererea de pensionare și actele necesare se depun la organul teritorial de asigurări sociale de la domiciliul asiguratului, unde se înregistrează în mod obligatoriu.

(3) Acordarea drepturilor la pensie sau respingerea cererii de pensionare se face prin decizie, emisă de organul teritorial de asigurări sociale și semnată de conducătorul acestuia, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii cu toate actele necesare.

(4) Pentru stabilirea pensiei persoanei deținute într-o instituție penitenciară care anterior nu a beneficiat de pensie, administrația instituției respective va aduna actele necesare, inclusiv cererea de pensionare, prezentate de deținut, va legaliza semnătura acestuia pe cererea respectivă și va expedia setul de acte în termen de 5 zile organului teritorial de asigurări sociale în a cărui rază se află instituția penitenciară.

Articolul 21⁵. Modul de plată a pensiei

(1) Plata pensiei se face lunar, pentru luna în curs, de către prestatorul de servicii de plată desemnat de către beneficiar. Prestatorul de servicii de plată

desemnat de către beneficiar va încheia contract cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

(2) Pensia se plătește personal titularului, tutorelui, curatorului, mandatarului acestora.

(3) Pensia se plătește mandatarului numai la prezentarea procurei, al cărei termen de valabilitate nu poate fi mai mare de un an.

Articolul 21⁶. Plata retroactivă

(1) Pensia stabilită și neîncasată la timp se plătește retroactiv din data suspendării.

(2) Pensia stabilită și neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia se achită fără nici un fel de limite în termen.

Articolul 21⁷. Plata pensiei către persoana care și-a stabilit domiciliul în străinătate

(1) Asiguratului care își stabilește domiciliul în străinătate nu i se acordă drept la pensie conform prezentei legi.

(2) Beneficiarului de pensii care își stabilește domiciliul în străinătate pensia stabilită se plătește anticipat pe 6 luni, începînd cu luna următoare celei în care titularul a fost scos din evidență în localitatea de domiciliu.

Articolul 21⁸. Plata pensiei neîncasate de beneficiarul decedat

(1) Pensia neplătită la timp beneficiarului decedat se plătește soțului supraviețuitor, părinților sau copiilor acestuia, iar în cazul lipsei acestora - persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

(2) Pensia se plătește inclusiv pentru luna în care a avut loc decesul beneficiarului de pensie.

Articolul 21⁹. Reținerile din pensie

(1) Reținerile la pensie se efectuează în baza:

a) documentelor executorii, conform Codului de executare;

b) deciziilor emise de organul de asigurări sociale în vederea recuperării sumelor cu titlu de pensie plătite necuvenit beneficiarului.

(2) Rețineri din pensia de urmaș, stabilită părintelui sau tutorelui (curatorului), pentru copii nu se efectuează, cu excepția cazurilor de plată necuvenită.

Articolul 21¹⁰. Contestarea deciziei de pensionare

(1) Decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale.

(2) În caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.”.

Art. II. – Pensiile stabilite conform art. 15 și 16 din Legea nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl vor fi recalculate de către Casa Națională de Asigurări sociale începînd cu 1 ianuarie 2019 reieșind din salariul minim pe țară la data intrării în vigoare a prezentei legi luînd în considerare majorările și indexările anterioare, asigurînd achitarea acestora începînd cu 1 februarie 2019.

Art. III. - Prevederile prezentei legi se pun în aplicare de la 1 ianuarie 2019.

Președintele Parlamentului

Notă informativă

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de act normativ a fost elaborat de către un grup de deputați cu titlu de inițiativă legislativă.

Condițiile ce au impus elaborarea inițiativei legislative și finalitățile urmărite:

Proiectul a fost elaborat în vederea sporirii protecției sociale a persoanelor cu dizabilități survenite ca urmare a lichidării consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și membrilor familiilor persoanelor care au decedat în urma schilodirii sau îmbolnăvirii provocate de avaria de la C.A.E. Cernobîl prin majorarea bazei de calcul, utilizate la stabilirea pensiilor de dizabilitate și pensiilor în cazul pierderii întreținătorului conform Legii nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, precum și în scopul armonizării normelor legii vizate cu prevederile Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care reglementează condițiile generale de stabilire și plată a pensiilor altor categorii de beneficiari.

Principalele prevederi ale inițiativei legislative:

Proiectul dat propune măsuri suplimentare de protecție socială a persoanelor cu dizabilități survenite ca urmare a lichidării consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl și membrilor familiilor persoanelor care au decedat în urma schilodirii sau îmbolnăvirii provocate de avaria de la C.A.E. Cernobîl prin majorarea bazei de calcul, utilizate la stabilirea pensiilor de dizabilitate și pensiilor în cazul pierderii întreținătorului conform Legii nr. 909/1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl, de la *cel puțin două salarii medii lunare pe republică pe anul precedent anului intrării în vigoare a prezentei legi (ceea ce constituie - 606,80 lei)* la un salariu minim pe țară la data stabilirii pensiei (conform HG nr. 550/2014 privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară (1000 lei)).

Totodată, prezentul proiect vine să stabilească dreptul la pensie de urmaș în mărime de 50% pentru fiecare urmaș din pensia pentru limită de vîrstă sau din pensia de dizabilitate aflată în plată sau actualizată.

Fundamentarea economico-financiară:

Modificările operate vor intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2019.

Conform datelor Casei Naționale de Asigurări Sociale, în evidență sînt 1651 beneficiari de pensii de dizabilitate și 32 beneficiari de pensii în cazul pierderii întreținătorului, stabilite conform Legii nr. 909/1992.

Costul modificărilor date se vor realiza în limita mijloacelor financiare planificate pentru anul 2019 în Bugetul de stat prin transfer către Bugetul asigurărilor sociale de stat.

Valentina BULIGA
Deputat în Parlament